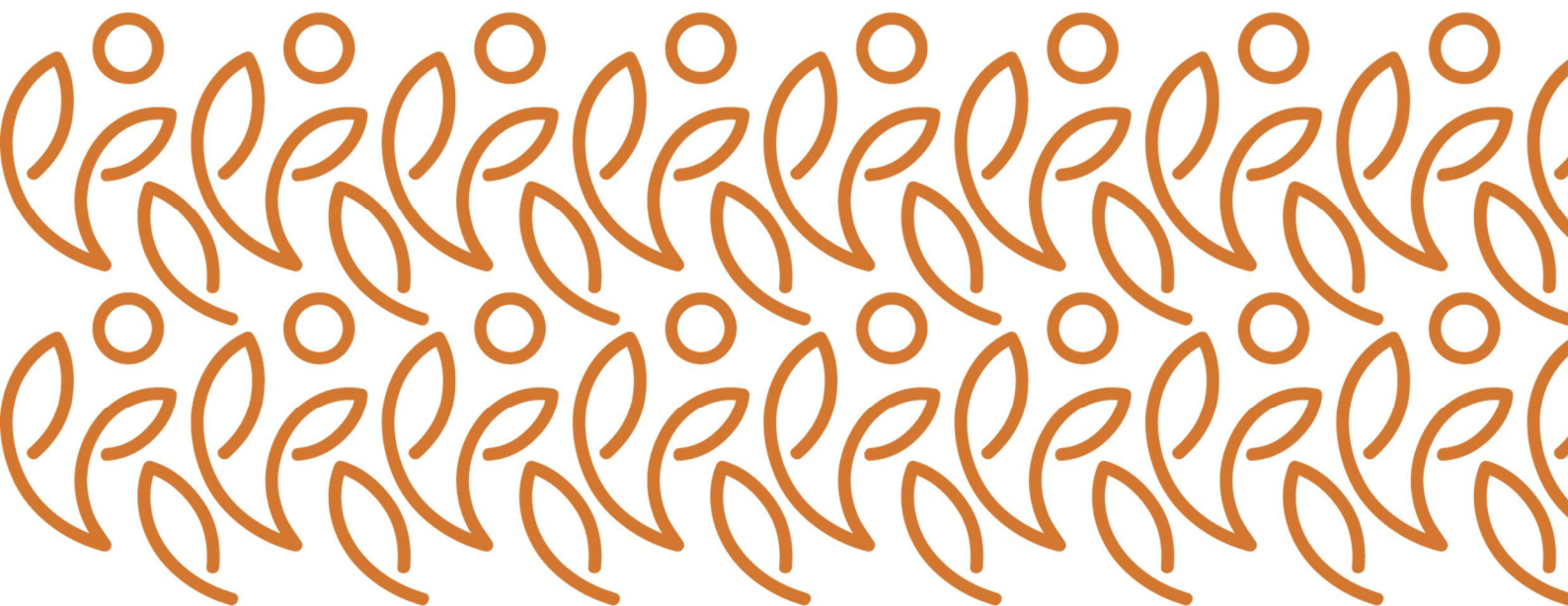

TOIMINTAOHJE LAPSIPERHEIDEN TUKIHENKILÖ- JA TUKIPERHETOIMINTAAN

Hyväksytty 10.4.2026

Sisällys

1	JOHDANTO.....	3
2	TUKIPERHETOIMINTA.....	3
2.1	Tukiperheeksi hyväksymisen edellytykset.....	5
2.2	Tukiperhetoimintaa koskeva toimeksiantosopimus.....	7
2.3	Tukiperheille maksettavat korvaukset ja verotus.....	8
3	TUKIHENKILÖTOIMINTA.....	8
3.1	Tukihenkilöksi hyväksymisen edellytykset.....	9
3.2	Tukihenkilötoimintaa koskeva toimeksiantosopimus.....	10
3.3	Tukihenkilöille maksettavat korvaukset ja verotus.....	10
4	OIMA-PALVELU.....	11
5	TOIMINTAA KOSKEVAT VAKUUTUKSET, OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET SEKÄ VALVONTA...	11

1 JOHDANTO

Toimintaohje on koottu auttamaan tukiperheitä ja tukihenkilöitä heidän tehtävässään ja sen tarkoituksena on tarjota tietoa tukisuhdetoiminnan käytännöistä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella. Toimintaohjeessa kerrotaan mitä tukisuhdetoiminta on, millainen perhe voi tukiperheeksi ryhtyä tai kuka voi ryhtyä tukihenkilöksi, sekä ohjeet siitä, miten toimitaan, jos lapsen kotioloista tai voinnista syntyy huoli. Tukisuhdetoiminta on sosiaalihuolto- tai lastensuojelulain perusteella myönnettävä sosiaalipalvelu.

2 TUKIPERHETOIMINTA

Tukiperheen tarpeen voi aiheuttaa lapsen erityishoidettavuus, vanhemman jaksamisen haasteet, maahanmuuttajatausta/kulttuuriin sopeutuminen, lapsen perhettä äkillisesti kohdannut kriisi tai perheen muu vaikea elämäntilanne, jolloin lapsi tarvitsee täydentävää hoitoa perheympäristössä. Usein perheen oma läheisverkosto on kaukana tai läheisillä ei ole mahdollisuutta toimia perheen tukena tarvittavissa määrin. Tukiperhetoiminnalla tuetaan ja vahvistetaan vanhempien jaksamista ja kasvatuskykyä, minkä lisäksi tukiperhe on erityisesti lapsen tukena hänen kasvunsa ja myönteisen kehityksensä turvaamisessa. Tukiperhetoiminnan tavoitteena on tukea perhettä haastavassa elämäntilanteessa siten, että vanhemmat pystyisivät jatkossa selviytymään omin voimavaroin.

Lapsen edun mukaista on ensin kartoittaa lapsen luontaiseen verkostoon kuuluvien aikuisten elämäntilannetta ja mahdollisuuksia olla lapsen elämässä. Aina perheen omat voimavarat eivät riitä oman verkoston aktivoimiseen, jolloin on tärkeää työntekijän toimesta käydä läpi seuraavia kysymyksiä **ennen** tukiperheen myöntämistä:

1. Työskentelyn aikana ollaan yhteydessä molempiin huoltajiin/tapaavaan vanhempaan ja heidän tilanteensa on kartoitettu. Voidaanko tukea toisen vanhemman tapaamisia, jos niitä ei ole (ensisijaisia lapselle ovat aina vanhemmat)?
  - Tärkeää huomioida tarvittava yhteistyö lapsen huolto- ja tapaamisasioissa lastenvalvojan kanssa.
2. Läheisverkoston selvittäminen perusteellisesti. Asiakkaan kanssa verkostokarttamaisesti selvitetään, ketä läheisverkostoon kuuluu ja mitkä ovat heidän mahdollisuudet auttaa ja tukea.
  - Tapaavatko isovanhemmat lasta/lapsia? Onko vanhemmat kysyneet isovanhempia hoitamaan lapsia? Usein ilmenee, että lapsen äiti/isä ei ole kehdannut heiltä kysyä. Tässä työntekijä voi olla tukena ja olla esim. yhteydessä isovanhempiin ja kertoa perheen luvalla tuen tarpeesta (lähiverkostoneuvottelu).
  - onko vanhemmilla sisaruksia ja kuinka usein ovat tekemisissä
  - muut sukulaiset, kummit ja tuttavat (kyläilyt ilman toimeksiantosopimusta)

3. Mikä on perheen tuen tarve viikossa? Ja tuen tarve arjessa?
4. Muiden palveluiden tarpeen kartoittaminen. Tietoa muista palveluista työntekijältä tai perhekeskuksen asiakasohjauksesta.

Vanhemmat, isovanhemmat ja sukulaiset ovat ihmisiä, jotka ovat aina lapselle ensisijaisia. Heitä ei saa ohittaa vieraalla tukiperheellä. Sukulaiset ja tuttavat ovat kuitenkin ihmisiä, jotka saattavat pysyä lapsen elämässä heidän elämän ajan. Tukiperheet ovat vain hetkellisiä turvallisia aikuisia lapselle.

Tukiperheen aikuisilla on valmiuksia ja voimavaroja tarjota lapselle yksilöllistä aikaa, hoivaa, huolenpitoa ja läheisyyttä. Tukiperhetoiminta pyrkii edistämään lapsen hyvinvointia sekä tukemaan kasvua ja kehitystä. Tukiperheenä toimiminen on lapsen rinnalla kulkemista, yhdessä tekemistä sekä arjen ilojen ja surujen jakamista. On tärkeää, että lapsi voi kertoa luottamuksellisesti asioitaan tukiperhevanhemmalle. Tukiperhettä tarvitsevat lapset kaipaavat aitoa läsnäoloa, kuulluksi tulemistä ja yhdessä tekemistä. Lapset nauttivat rauhallisista hetkistä kotona, ulkoilemisesta ja ihan tavallisesta arjesta. Tärkeintä on mukava yhdessäolo ja mielekäs tekeminen, jonka ei tarvitse olla kustannuksiltaan kallista tai hankalasti järjestettävää. Tukiperhetoiminta on tarkoitettu alle 18-vuotiaille lapsille.

Tukiperhetoiminta on määräaikaista ja sopimuksen jatkumista arvioidaan säännöllisesti. Tukiperheiden toivotaan sitoutuvan toimintaan vähintään vuodeksi. Lapsi käy tukiperheessä useimmiten yhtenä viikonloppuna kuukaudessa ja lisäkäyntejä voi olla erikseen sovitusti ja tilanteen edellyttäessä loma-aikojen yhteydessä. Tukiperhetoiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa. Tukiperhe ja lapsen vanhemmat sopivat yhdessä ajankohdat, jolloin lapsi on tukiperheessä asiakassuunnitelman mukaisesti. Lapsen sairastuessa voidaan tukiviikonloppu siirtää toiseen ajankohtaan. Lapsen kuljettaminen tukiperheeseen on lähtökohtaisesti vanhempien/hoitajien tehtävä.

Tukisuhteen tavoitteista ja tapaamisten tiheydestä tehdään toimeksiantosopimus. Alaikäisen lapsen tukiperhetoiminnalle on oltava aina hoitajien hyväksyntä. Tukiperheet ovat vaitiolovelvollisia, ja vaitiolovelvollisuus jatkuu myös vapaaehtoistyön päättymisen jälkeen. Tukiperhetoiminnalle asetetaan selkeät ja konkreettiset tavoitteet sekä keinot, joiden toteutumista seurataan ja arvioidaan. Tukiperheinä toimiville painotetaan, että heidän on huolehdittava ensisijaisesti omasta perheestään, eikä tukisuhde saa mennä oman perheen hyvinvoinnin edelle.

Tukiperhetoimintaa Suomessa ohjaavat muun muassa seuraavat lait:

- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014/14§ ja 28§
- Lastensuojelulaki 417/2007/36§
- Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä 148/2014

2.1 Tukiperheeksi hyväksymisen edellytykset

Tukiperheet käyvät Etelä-Pohjanmaan Hyvinvointialueen järjestämän tukiperhekoulutuksen. Koulutus on kestoltaan 12 tuntia ja koostuu useammasta yhteisestä tapaamisesta. Koulutuksessa käydään läpi mitä tukiperhetoiminta pitää sisällään, lainsäätöä sekä lapsen kasvuun, kehitykseen ja kohtaamiseen liittyviä keskeisiä asioita. Tukiperhekoulutus ei vielä oikeuta eikä velvoita tukiperheeksi ryhtymiselle. Koulutuksen jälkeen tukiperheeseen tehdään kotikäynti, minkä perusteella arvioidaan voidaanko perhe hyväksyä tukiperheeksi. Toiminnan alettua hyvinvointialueen tulee huolehtia siitä, että tukiperheellä on mahdollisuus riittävään yhteydenpitoon tukisuhdetoiminnasta vastaavaan sosiaaliohjaajaan sekä lapsen asioista vastaavaan työntekijään. Lisäksi vapaaehtoisille järjestetään vertaisryhmätoimintaa kaksi kertaa vuodessa. Tukisuhdetoiminnasta vastaava sosiaaliohjaaja osallistuu tukisuhdetoiminnan välineuvotteluun yhdessä lapsen asioista vastaavan työntekijän kanssa vähintään kerran vuodessa.

Vapaaehtoistehtävän järjestäjällä on oikeus pyytää Oikeusrekisterikeskukselta rikosrekisterilain ([770/1993](#)) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu **rikosrekisteriote vapaaehtoisesta**, jos vapaaehtoistehtävän järjestäjä on antamassa vapaaehtoiselle tehtävän, johon kuuluu:

- 1) säännöllisesti ja olennaisesti alaikäisen opetusta, ohjausta, hoitoa, huolenpitoa tai muuta yhdessäoloa alaikäisen kanssa;
- 2) henkilökohtainen vuorovaikutus alaikäisen kanssa; ja
- 3) tehtävän hoitaminen yksin tai sellaisissa olosuhteissa, joissa alaikäisen henkilökohtaista koskemattomuutta ei tämän lain 4 §:ssä tarkoitetuista toimita huolimatta voida kohtuudella turvata.

Tukiperhettä tarvitsevat lapset ja heidän perheensä ovat hyvin erilaisia iältään, taustaltaan ja tarpeiltaan. Tukiperheeltä toivotaan joustavuutta, sitoutumista tukiperheenä olemiseen sekä kykyä kohdata erilaisuutta. Tukiperheeksi voi ryhtyä lapsiperhe, pariskunta tai yksin asuva henkilö. Tukiperheeltä toivotaan avoimuutta ja rehellistä keskustelua oman perheen voimavaroista toimia tukiperheenä. Tukiperheiltä ei edellytetä kasvatus- ja/tai sosiaalialan koulutusta. Kiinnostus lapsen hoitoon ja monipuoliseen tukemiseen, kyky ja halu vastata lapsen ja perheen tarpeisiin vaativissakin tilanteissa sekä valmius pyytää ja ottaa vastaan tukea luovat vahvan pohjan onnistuneelle tukiperhetoiminnalle. Tukiperheessä on vastuulliset aikuiset, joiden elämäntilanne, terveydentila ja ihmissuhteet ovat kunnossa ja perheen talou-

dellinen tilanne on vakaa. Aikuisilla tulee olla riittävästi aikaa tukiperhettä tarvitsevalle lapselle ja heillä tulee olla kykyä vastata lapsen hoivan ja huolenpidon tarpeisiin myönteisellä ja kannustavalla asenteella. Tukiperheen vanhemmat ovat joustavia, erilaisuutta suvaitsevia ja yhteistyökykyisiä, minkä lisäksi heillä on mahdollisuus sitoutua tehtäväänsä niin pitkäksi aikaa kuin tarvitaan. Tukiperheen kaikki jäsenet ovat valmiita hyväksymään perheessä vieraillevan lapsen. Lapsella ei tarvitse olla omaa huonetta, kunhan nukkumapaikka on rauhallinen ja turvallinen.

Tukiperheen motiivit ryhtyä vapaaehtoistoimintaan sekä tukiperheen edellytykset ja valmiudet tulee selvittää ja arvioida ennen tukisuhteen alkamista.

Ehdottomat esteet tukiperheeksi ryhtymisessä:

- rikosrekisterimerkinnät liittyen erityisesti lapsiin kohdistuviin rikoksiin ja pahoinpitelyrikkoksiin
- asuinkunnan arvio perheen sopimattomuudesta tukiperhetoimintaan
- perheessä on käynnissä oleva aktiivinen tai toistuva lastensuojeluasiakkuus
- perheellä on aktiivinen tai toistuva toimeentulotukiasiakkuus
- fyysiset pitkäaikaissairaudet ja mielenterveyden häiriöt, joiden ennustetaan aiheuttavan toimintakyvyn laskua ja jotka vaikeuttavat tukiperhetehtävän suorittamista
- päihdeongelma
- akuutti kriisi perheessä tai elämäntilanteessa
- arjenhallinnan vaikeudet perheessä
- puoliso tai joku muu perheenjäsen vastustaa tukiperhetoimintaa

Esteiden selvittämiseksi pyydetään perheen antaman suostumuksen perusteella kotikunnan sosiaalitoimen lausunto perheestä ja lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikosrekisteriote.

Tukiperhetoiminta lähtee aina lapsen ja perheen tarpeista ja vastaa ensi sijassa niihin. Joidenkin tukiperheiden toiveena on ryhtyä perhehoitajiksi. Mikäli tukiperhe haluaa ryhtyä perhehoitajaksi, on tästä hyvä käydä avointa keskustelua tukisuhdetoiminnasta vastaavan sosiaaliohjaajan kanssa. Tukiperhetoiminta voi olla edeltävää toimintaa ja johtaa myöhemmin perhehoitajaksi hakeutumiseen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää perhehoitajille oman ennakkovalmennuksen.

Mikäli perheessä on ennestään omia tai jo aikaisemmin sijoitettuja lapsia, on huolella harkittava, miten perheyhteisön muut lapset reagoivat tilapäisesti ja usein viikonloppuina sinne hoitoon tuleviin lapsiin. On myös arvioitava, miten tällaisissa tapauksissa tukiperhettä tarvitsevien lasten tarpeisiin kyetään parhaiten vastaamaan. Jokaisella perheessä olevalla lapsella on yhtäläinen ja yksilöllinen oikeus huolenpitoon, tukeen ja aikuisten aikaan.

Kaikissa tapauksissa on aina varmistettava, mitkä ovat perheen **tosiasialliset voimavarat**. Erittäin tärkeää on pohtia ja arvioida yhdessä tilannetta lasten kannalta: tukiperhettä tarvitsevien lasten, perheen biologisten lasten ja perheeseen sijoitettujen lasten näkökulmasta.

Hoidettavien lasten lukumäärä. Tukiperhettä tarvitsevat lapset tarvitsevat tukea ja yksilöllistä huomiota. Lapsen tarpeisiin vastaamiseen tukiperheellä on tärkeä olla aikaa ja valmiuksia. Tukiperheessä hoidettavien lasten määrään sovelletaan Perhehoitolain määrittelyä kerralla hoidossa olevien lasten määrästä, jonka mukaan tukiperheessä hoidetaan samanaikaisesti enintään neljää tukilasta. Poikkeuksena edelliseen ovat tilanteet, jolloin hoitoa annetaan sisaruksille tai saman perheen jäsenille. Hoidettavien määrä on suhteutettava tukivanhempien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja huolenpitoon sekä toiminnan luonteeseen. Toiminnan on vastattava erityisesti lapsen tarpeisiin ja oltava hänen etunsa mukaista. On tilanteita, joissa yhden perheen lasten on tärkeä olla viikonlopun ainoat tukilapset, jotta heidän tarpeisiinsa voidaan vastata riittävässä määrin. Eri perheiden lasten yhdistäminen samalle viikonlopulle (kokonaismäärä huomioiden) on myös mahdollista, mikäli järjestely palvelee lasten tarpeita ja vanhempien toiveita ja kaikki osapuolet hyväksyvät ratkaisun. Tukiperheinä toimiville painotetaan, että heidän on huolehdittava ensisijaisesti omasta perheestään, eikä tukisuhde saa mennä sen edelle. Tukiperheen tulee huolehtia myös omasta jaksamisestaan.

2.2 Tukiperhetoimintaa koskeva toimeksiantosopimus

Toimeksiantosopimus tehdään tukiperheen kanssa toiminnan alkaessa. Toimeksiantosopimus on asiakirja, jossa sovitaan lapsen hoitosuhteeseen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet, maksettavat korvaukset sekä miten ja millä tiheydellä tukiperhe raportoi tapaamisista lapsen työntekijälle. Toimeksiantosopimus pitää sisällään myös tavoitteet, jotka lapsen asioista vastaava työntekijä on toiminnalle asettanut. Toimeksiantosopimuksessa käyvät ilmi:

- tukisuhteessa oleva henkilö
- sopijaosapuolet; lapsen huoltajat, lapsen asioista vastaava työntekijä ja tukisuhdetoiminnan koordinaattorin yhteystiedot
- toimeksiantosopimus pitää sisällään myös tavoitteet, jotka lapsen työntekijä on toiminnalle yhdessä perheen kanssa asettanut.
- salassapitosopimus
- lapsen kuljettamista koskeva lupa huoltajalta
- tukiperheelle maksettavien korvausten määrä
- sopimuksen voimassaoloaika ja tapaamisten määrä

- ohjeistus toiminnan irtisanomisesta, mikäli tukiperhesopimus päättyy ennen sopimuksen päättymistä
- sähköinen allekirjoitus

2.3 Tukiperheille maksettavat korvaukset ja verotus

Tukiperhepalkkio ja kulukorvaus Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimeksiantosuhteisille tukiperheille 1.1.2023 alkaen:

- perushoitopalkkio 45 € / vrk
- korotettu hoitopalkkio 56 € / vrk (erityistarpeinen lapsi)
- erityiskorotus 90 € / vrk (laaja-alaiset erityisvaikeudet)
- kulukorvaus 25 € / vrk
- kilometrikorvaus verottajan vuosittain vahvistaman kilometrikorvauksen enimmäismäärän mukaisesti

Tukiviikonloppu on kestoaltaan kolme päivää, esim. perjantaista sunnuntaihin. Palkkio on lapsikohtainen, maksetaan jokaisesta lapsesta erikseen. Palkkio tehdään tukisuhteen ajaksi ja tarvittaessa sitä tarkistetaan. Palkkioihin ja kulukorvauksiin ei tehdä vuosittaisia indeksikorotuksia.

Tukiperheelle maksettavat hoitopalkkio, kulukorvaus ja kilometrikorvaukset ovat veronalaista tuloa. Tukiperheen kannattaa olla yhteydessä verotoimistoon perhehoitajalle tarkoitetun verokortin hankkimista vasten sekä kaikkiin verotuksellisiin asioihin liittyen. Verokorttia EI tarvitse erikseen toimittaa – Oima-palvelu hakee sähköisen verokortin järjestelmään automaattisesti. Verokortti täytyy kuitenkin olla lasketettu tukiperhetoiminnan palkkioita ja kustannusten korvauksia varten.

3 TUKIHENKILÖTOIMINTA

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella tukihenkilötoiminta on vapaaehtoistyötä. Tukisuhteen tavoitteista ja tapaamisten tiheydestä tehdään toimeksiantosopimus. Alaikäisen lapsen tukisuhteelle on oltava aina huoltajien hyväksyntä. Tukihenkilöt ovat vaitiolovelvollisia, ja vaitiolovelvollisuus jatkuu myös vapaaehtoistyön päättymisen jälkeen.

Tukihenkilöllä on moninaisia rooleja: hän voi olla ihmissuhdeosaaja, opastaa arjessa tai auttaa tuettavaa löytämään omia vahvuuksiaan sekä saamaan onnistumisen kokemuksia sekä auttaa turvallisten toimintarajojen etsinnässä.

Tukihenkilön konkreettinen toiminta vaihtelee tuettavan tarpeiden mukaan. Tukihenkilö voi

esimerkiksi kuunnella huolet ja murheet, kannustaa harrastuksiin, tukea koulunkäyntiä, olla leffaseurana, toimia "isosiskona tai -veljenä", viedä luontoretelle tai jääkiekko-otteluun tai muuta vastaavaa. Tukihenkilö voi toimia myös itsenäistyvän nuoren tukena asumisen harjoittelussa, koulutuspolulla ja työllistymisessä. Tukihenkilö tukee lapsen vanhempaa kasvatustyössä.

Tukihenkilötoimintaa Suomessa ohjaavat muun muassa seuraavat lait:

- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014/14§ ja 28§
- Lastensuojelulaki 417/2007/36§
- Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä 148/2014

3.1 Tukihenkilöksi hyväksymisen edellytykset

Eteläpohjanmaan hyvinvointialueella tukihenkilöt osallistuvat samaan koulutukseen tukiperheiden kanssa. Koulutuksen jälkeen mahdolliset tukihenkilöt haastatellaan ja pohditaan yhdessä, millaisen lapsen tai nuoren tukihenkilöksi hän sopisi. Koulutukseen osallistuminen ei vielä sido tai oikeuta tukihenkilöksi ryhtymiseen. Tukihenkilöksi ohjautuvat saavat tarvittavaa tukea paikkakunnan tukisuhdetoiminnasta vastaavalta sosiaaliohjaajalta. Tukihenkilön motiivit ryhtyä vapaaehtoistoimintaan sekä henkilöiden edellytykset ja valmiudet tulee selvittää ja arvioida ennen tukisuhteen perustamista.

Vapaaehtoiseksi tukihenkilöksi sopii luotettava ja turvallinen aikuinen, joka haluaa toimia tukihenkilönä. Tukihenkilöllä on oltava riittävän tasapainoinen elämäntilanne, tarpeeksi aikaa tukihenkilötoiminnalle sekä motivaationa vilpittömän halu toimia maallikkoauttajana lapselle tai nuorelle.

Vapaaehtoistehtävän järjestäjällä on oikeus pyytää Oikeusrekisterikeskukselta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu **rikosrekisteriote vapaaehtoisesta**, jos vapaaehtoistehtävän järjestäjä on antamassa vapaaehtoiselle tehtävän, johon kuuluu:

1. säännöllisesti ja olennaisesti alaikäisen opetusta, ohjausta, hoitoa, huolenpitoa tai muuta yhdessäoloa alaikäisen kanssa;
2. henkilökohtainen vuorovaikutus alaikäisen kanssa; ja
3. tehtävän hoitaminen yksin tai sellaisissa olosuhteissa, joissa alaikäisen henkilökohtaista koskemattomuutta ei tämän lain 4 §:ssä tarkoitetuista toimista huolimatta voida kohtuudella turvata.

3.2 Tukihenkilötoimintaa koskeva toimeksiantosopimus

Toimeksiantosopimus tehdään tukihenkilön kanssa toiminnan alkaessa. Toimeksiantosopimus on asiakirja, jossa sovitaan lapsen hoitosuhteeseen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet, maksettavat korvaukset sekä miten ja millä tiheydellä tukihenkilö raportoi tapaamisista lapsen työntekijälle. Toimeksiantosopimus pitää sisällään myös tavoitteet, jotka lapsentyöntekijä on toiminnalle asettanut.

Toimeksiantosopimuksesta käyvät ilmi:

- tukisuhteessa oleva henkilö
- sopijaosapuolet; lapsen huoltajat, lapsen asioista vastaava työntekijä ja tukisuhdetoiminnasta vastaavan työntekijän yhteystiedot
- toiminnassa asetetut tavoitteet
- salassapitosopimus
- lapsen kuljettamista koskeva lupa huoltajalta
- tukihenkilölle maksettavien korvausten määrät
- sopimuksen voimassaoloaika ja tapaamisten määrä
- ohjeistus toiminnan irtisanomisesta, mikäli tukiperhesopimus päättyy ennen sopimuksen päättymistä
- sähköinen allekirjoitus

3.3 Tukihenkilöille maksettavat korvaukset ja verotus

Tukihenkilöpalkkio ja kulukorvaus hyvinvointialueen toimeksiantosuhteisille tukihenkilöille 1.1.2023 alkaen:

- Palkkio 10,60 €/h
Jos henkilö toimii samanaikaisesti samassa toiminnassa useamman kuin yhden henkilön tukihenkilönä, palkkiota korotetaan 50 % jokaiselta toimintaan osallistuvalla lisäasiakkaalta
- Kulukorvauksena korvataan 15 euroon saakka / tapaamiseen liittyviä kustannuksia kuittia vastaan
- Kilometrikorvaus verottajan vuosittain vahvistaman kilometrikorvauksen enimmäismäärän mukaisesti (matka tuettavan luokse ja takaisin, yhdessä tehdyt matkat)

Tukihenkilölle maksettavat hoitopalkkio, kulukorvaus ja kilometrikorvaukset ovat veronalaista tuloa. Tukihenkilön kannattaa olla yhteydessä verotoimistoon työkorvausverokortista sekä kaikkiin verotuksellisiin asioihin liittyen.

4 OIMA-PALVELU

Oima-palvelu on sähköinen palvelu, minne tehdään toimeksiantosopimus ja mihin tukiperheet ja tukihenkilöt kirjaavat toteutuneet hoitopäivät ja kilometrit. Oima-palvelun käyttöön otossa auttaa tukisuhdetoiminnasta vastaava sosiaaliohjaaja. Oiman kautta maksetaan hoitopalkkiot, kulukorvaukset ja kilometrikorvaukset tukisuhdetoiminnasta. Kun tukisuhdetoiminta aloitetaan, saat Oimaan kirjautumiseen tarkemman ohjeistuksen. Hoitopäivät edelliseltä kuukaudelta tulee olla merkittynä Oimaan joka kuukauden 3. päivään mennessä. Tukisuhdemaksut maksetaan edellisen kuukauden osalta aina joka kuukauden 15. päivä.

Oimasta näet:

- toimeksiantosopimukset
- hoitopäivien tai muiden palkkionmaksuun vaikuttavien tietojen helppo kirjaaminen
- palkkiolaskelmat

5 TOIMINTAA KOSKEVAT VAKUUTUKSET, OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET SEKÄ VALVONTA

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on vakuuttanut tukisuhteessa olevat lapset tapaturman varalta. Mikäli lapsi sairastuu, suositellaan käyttämään julkista terveydenhuoltoa, jos lapsella ei ole henkilökohtaista vakuutusta. Sairastumisista ja tapaturmista ilmoitetaan aina heti lapsen vanhemmalle. Tukiperhe hoitaa lapsen lääkityksen luonapidon aikana reseptin mukaisesti. Muiden lääkkeiden antamisesta pitää sopia lapsen vanhemman kanssa. Kela-kortti tai kopio siitä on hyvä olla tukiperheen käytössä lapsen sairastumisen varalta. Tukiperheille suositellaan laajennetun kotivakuutuksen hankkimista. Tukiperheen on hyvä ottaa yhteyttä omaan vakuutusyhtiöönsä ja tarkistaa, kattaako kotivakuutus tukiperheessä käyvän lapsen aiheuttamat tavaravahingot. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella on tukisuhdetoiminnassa olevilla lapsilla Pohjolassa ryhmätapaturmavakuutus, jossa yhtenä vakuutettuna ryhmänä ovat tukisuhdetoiminnan piirissä olevat lapset ilman ikärajaa.

Tukiperheillä ja tukihenkilöllä on oikeus saada tarvittavaa tietoa hoidettavasta lapsesta tukisuhdetoiminnan toteuttamiseksi. Lapsen asioista vastaava työntekijä arvioi, mikä on tukisuhdetoiminnan, lapsen hoidon ja huolenpidon kannalta tarpeellinen tieto lasta ja hänen perhettään koskevista asioista (laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 § 3 momentti). Tar-

peellisiä tietoja ovat esimerkiksi sairauksiin, allergioihin tai ruokavalioon, lapsen vuorokausirytmiiin, erityisiin tapoihin, pelkoihin ja mielenkiinnon kohteisiin liittyvät asiat. Näistä on tärkeää puhua jo tutustumistapaamisella.

Tukiperhettä ja tukihenkilöä sitoo vaitiolovelvollisuus ja siihen sitoudutaan kirjallisella sopimuksella. Vaitiolovelvollisuus jatkuu myös vapaaehtoistyön päättymisen jälkeen.

Lapsen asiakkuus, häntä koskevat asiat ja asiakirjat ovat salassa pidettävää tietoa. Tukisuhteessa on hyvä jo ennalta suunnitella, miten menetellä kodissa käyvien vieraiden tai kodin ulkopuolella liikkumisen suhteen ja mitä tukiperheen omat lapset voivat kertoa ulkopuoliselle heillä käyvästä lapsesta. Lasta koskevan kuvamateriaalin jakaminen on kielletty. Lapsen valokuvaamiseen tai videoimiseen pyydetään lupa huoltajalta tai edunvalvojalta ja tarvittaessa lapsen asioista vastaavalta työntekijältä.

Tukiperheellä ja tukihenkilöllä on **ilmoitusvelvollisuus**. Tukiperheen ja tukihenkilön on hyvä ottaa kaikki lapsen tilanteesta nousevat huolenaiheet puheeksi vanhempien kanssa ja kannustaa vanhempia ottamaan yhteyttä lapsen asioista vastaavaan työntekijään mahdollisissa avun tarpeissa. Mikäli lapsen vanhemmat eivät halua tätä tehdä tai eivät näe huolen aihetta, konsultoi tukiperhe tai tukihenkilö lapsen asioista vastaavaa työntekijää tai tukisuhdetoiminnasta vastaavaa sosiaaliohjaajaa. Jos kyse on esim. perheväkivallasta, seksuaalisesta hyväksikäytöstä, päihteidenkäytöstä, rikollisesta toiminnasta tai lapsen hoidon ja huolenpidon laiminlyönnistä tai näiden epäilyistä, on tukiperheen tai tukihenkilön aina oltava yhteydessä sosiaalitoimeen. Mikäli huoli edellä mainituista asioista on suuri ja tilanne on akuutti, tulee virka-ajan ulkopuolella ottaa yhteyttä Etelä-Pohjanmaan Hyvinvointialueen sosiaali- ja kriisipäivystykseen, puh. 044 4181085. Tukiperhe ja tukihenkilö toteuttaa tukisuhdesopimuksen nojalla julkista hallintotehtävää, jonka perusteella tukiperheellä ja tukihenkilöllä on lain mukainen ilmoitusvelvollisuus lastensuojelulain nojalla, mikäli tukiperheellä tai tukihenkilöllä nousee huoli lapsen terveyden tai kehityksen vaarantumisesta joko itsestä tai perheestä johtuvista syistä. Tukiperhe tai tukihenkilö tekee tarvittaessa lastensuojeluilmoituksen lapsen asioista vastaavalle työntekijälle tai tarvittaessa sosiaalipäivystykseen virka-ajan ulkopuolella.

Tukiperheeltä tai tukihenkilöltä edellytetään tukisuhteen keston ajan yhteydenpitoa lapsen asioita hoitamaan työntekijään vähintään tukisuhdetapaamisten kirjallisen raportoinnin muodossa noin kolmen kuukauden välein. Tukisuhdetoiminnan raportit ovat lapsen huoltajien/vanhempien tarkistettavissa heidän sitä vaatiessaan. Tukisuhteessa hoidettavan lapsen tapaturmista, väkivallanteosta tai muista vahingoista tulee aina ilmoittaa lapsen asioista vastaavalle työntekijälle.

Tukisuhdepalvelua järjestäneen hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että tukisuhdetoiminta toteutuu lapsen edun mukaisesti lapsen oikeuksia ja tarpeita toteuttaen. **Valvonnan keinoina** ovat säännöllinen yhteydenpito tukiperheeseen tai tukihenkilöön ja lapsen perheeseen. Yhteydenpidon kautta on mahdollisuus seurata tukisuhdetoimintaa, lapsen hoidon ja kasvatuksen periaatteita sekä kuulla lapsen omaa kokemusta saamastaan hoidosta ja huolenpidosta tukisuhteessa.

Mikäli lapsen asioista vastaava työntekijä havaitsee tukisuhdetoiminnassa sellaisia epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaikuttaa lasten hoitoon tai huolenpitoon, on toiminnassa havaituista puutteista tai epäkohdista keskusteltava heti tukiperheen tai tukihenkilön kanssa. Tukiperheellä tai tukihenkilöllä on mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä tilanteesta, saada kokemus kuulluksi tulemisesta sekä ryhtyä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi yhdessä sovittavalla tavalla. Lapsen asioista vastaava työntekijä keskustelee havaituista epäkohdista lapsen ja tämän vanhempien kanssa. Lapsen asioista vastaava työntekijä konsultoi tukisuhdetoiminnasta vastaavaa sosiaalihojaajaa tukisuhdetoiminnan huolenaiheista. Asioiden välitön ja avoin selvittäminen luo edellytykset keskinäisen luottamuksen säilymiselle ja nopealle tilanteeseen puuttumiselle. Tukiperheelle tai tukihenkilölle on tärkeä antaa selkeä kuvaus havaitusta epäkohdasta ja millaisia muutoksia toimintaan edellytetään, jotta asian kanssa voidaan jatkaa työkentelyä.